

Шизофрения

Кафедра психиатрии, наркологии и неврологии
Сарсембаев Кайратбек Талгатбекович,
доктор медицинских наук, профессор

Шизофрения

Шизофрения – этиологиясы анықталмаған, созылмалы ағымға бейім, науқас тұлғасының типті өзгерістерімен және әлеуметтік адаптация және еңбекке қабілеттіліктің тұрақты бұзылыстарына алып келетін әр түрлі айқындылық дәрежесіндегі өзге психикалық бұзылыстармен көрінетін психикалық ауру.

Бұл ауру кезінде науқастар тұйықталады, әлеуметтік қатынастарын жоғалтады, эмоциялық реакциялардың кедейленуі бақыланады. Сонымен қатар, түйсік, қабылдау, ойлау, қозғалыстық-еріктік сфераның әр түрлі дәрежедегі бұзылыстары анықталады.

Шизофрения

- Әртүрлі елдерде жүргізілген эпидемиологиялық зерттеулердің нәтижесі бойынша шизофренияның таралуы жалпы тұрғындарға шаққанда орта есеппен 1% ды құрайды. Климаты ыстық елдердің климаты суық елдерде қарағанда жедел формасы жиі байқалады.
- Шизофрения кез келген жас кезеңде басталуы мүмкін. Жасөспірім шақ шизофренияның дамуына ең қолайлы кезең. 20 жасқа дейінгі ұл-балалар және 20 жастан асқан қыздар жиі ауырады. Әйелдерде ауру жедел өтеді. 25 жастан кейін шизофрения ауруы төмендейді.

Шизофрения

- Шизофренияның *психикалық емес бұзылысына* астениялық, фобиялық, жабысқақтық, истериялық, сенестопатиялық, ипохондриялық, мінез – құлықтық іс-қимылдың психикалық бұзылысымен көрінеді.
- Ал *психикалық бұзылысына* аффективті, галлюцинаторлы, сандырақты, кататониялық бұзылыстар және онейроидты сананың бұлыңғырлануы кіреді.
- Ауру көп жылдық созылмалы, үзіліссіз немесе ұстамамен өтетін ағыммен сипатталады.

Шизофрения

- Шизофренияның үзіліссіз ағымы қолайсыз және қатерлі болуы мүмкін. Бұл жағдайда 3 -5 жыл ағымда, науқасты ауыр тұлғалық дефектіге және толық әулеметтік – еңбектік дезадаптацияға әкеледі.
- Бұл кезде науқастар апатиялы, іс-әрекетсіз, қатысусыз, ойлаудың үзілуі, логикалық байланыстан айырылады. Қаупі аз ағымдағы шизофренияда бұндай нәтиже алыстатылған уақытта болады
- Сонымен қатар, аурудың үзіліссіз ағымында оң нәтиже де болады. Бұндай көрініс орын алады егер клиникасы психотикалық емес белгілермен сипатталса. Бұл жағдайда негативті көріністер аз көрінуі мүмкін.

Шизофрения

- Шизофренияның клиникалық симптоматикасының барлық көптүрлілігін негативті және позитивті ауру көріністеріне топтастыруға болады.
- **Негативті симптомдар** өзінің жеке тұлғасының индивидуальды психикалық қасиетін жоғалтумен сипатталады.
- **Ойлаудың бұзылыстары** байқалады. Ол мағынасыз талқылау (резонерство), пікірдің аморфтілігі, үзілісі, парадоксалділігі және қарама қайшылығымен көрінеді.
- **Еріктік әрекеттер** айналадағылар үшін мақсатын және анықтығын жоғалтады. Науқастардың әрекеті нәтижесіз, бір түрлі және түсініксіз болып көрінеді.

Шизофрения

- *Эмоция* ойлаумен, науқастың іс әрекетімен бірікпейді және оның психикалық қызметінің барлық ішкі құрамын көрсетпейді. Науқастар эмоциональды біркелкі, көмескі, монотонды болады. Шизофренияда сауығу болмайды, тек ремиссия болады.
- **Позитивті симптомдар** аурудың психопатологиялық симптоматикасының барлық көптүрлілігін көрсетеді.
- Олар психотикалық емес және психотикалық бұзылыстарға бөлінеді.

Шизофрения

- Шизофренияның ұстама тәрізді ағымы, ұстамалармен және оның арасындағы ашық кезеңдермен кезектесуімен сипатталады.
- Ұстамалардың клиникалық көрінісі аурудың өткірлігін көрсетеді.
- Ұстамалардың психопатологиялық симптоматикасы полиморфтылығымен сипатталады.
- Ұстама құрылымындағы галлюцинациялар, сандырақтар, кататониялық көріністер, әдетте, науқастың аффективті кернелік күйімен (депрессия, қорқыныш, абыржу, үрей) бірге жүреді.

Шизофрения

- Ұстаманың ең жоғарғы шегінде сананың онейроидты бұзылысы дамуы мүмкін.
- Шизофренияның ұстама тәрізді ағымы тұлғаның айқын бұзылысына алып келмейді. Болжамы қолайлы, егер ұстамалар неғұрлым жиілейтін болса, тұлға бұзылысы да соғұрлым тереңдей түседі.
- Орта есеппен науқас өмірінде 2-3 ұстама байқалады.
- Шизофренияның үзіліссіз ағымы ұстама тәрізді ағымға, сонымен бірге ұстама тәрізді ағымның үзіліссіз ағымға ауысуы мүмкін.

Емі, реабилитация, профилактика, сараптама

- *Шизофренияның емі* – ұзақ, комплексті, дифференцияланған.
- Шизофренияның емі аурудың ағым түріне және жас ерекшеліктеріне негізделіп психопатологиялық синдромды есепке ала отырып жүргізіледі.
- Ем психотропты препараттармен сонымен бірге жалпы нығайтатын және симптоматикалық терапиямен бірге жүргізіледі.
- Психотерапия және науқастың әулеметтік -кәсіптік реабилитациясы маңызды орын алады.

Емі, реабилитация, профилактика, сараптама

- *Біріншілік профилактика* — медико-генетикалық консультациямен бірге жүреді.
- *Екіншілік профилактика* — диспансерлік бақылау, сүйемелдеуші терапия.
- *Үшіншілік профилактика* — әлеуметтік-еңбектік реабилитация, реадаптация.
- Шизофрениямен ауыратын науқастар әскерге жіберілуге жарамсыз.
- Психоз және тұлғаның дөрекі бұзылыс жағдайындағы науқас қабілетсіз және іске жарамсыз деп саналады.

СПАСИБО ЗА ВНИМАНИЕ!

@medkrmu

facebook.com/medkrmu

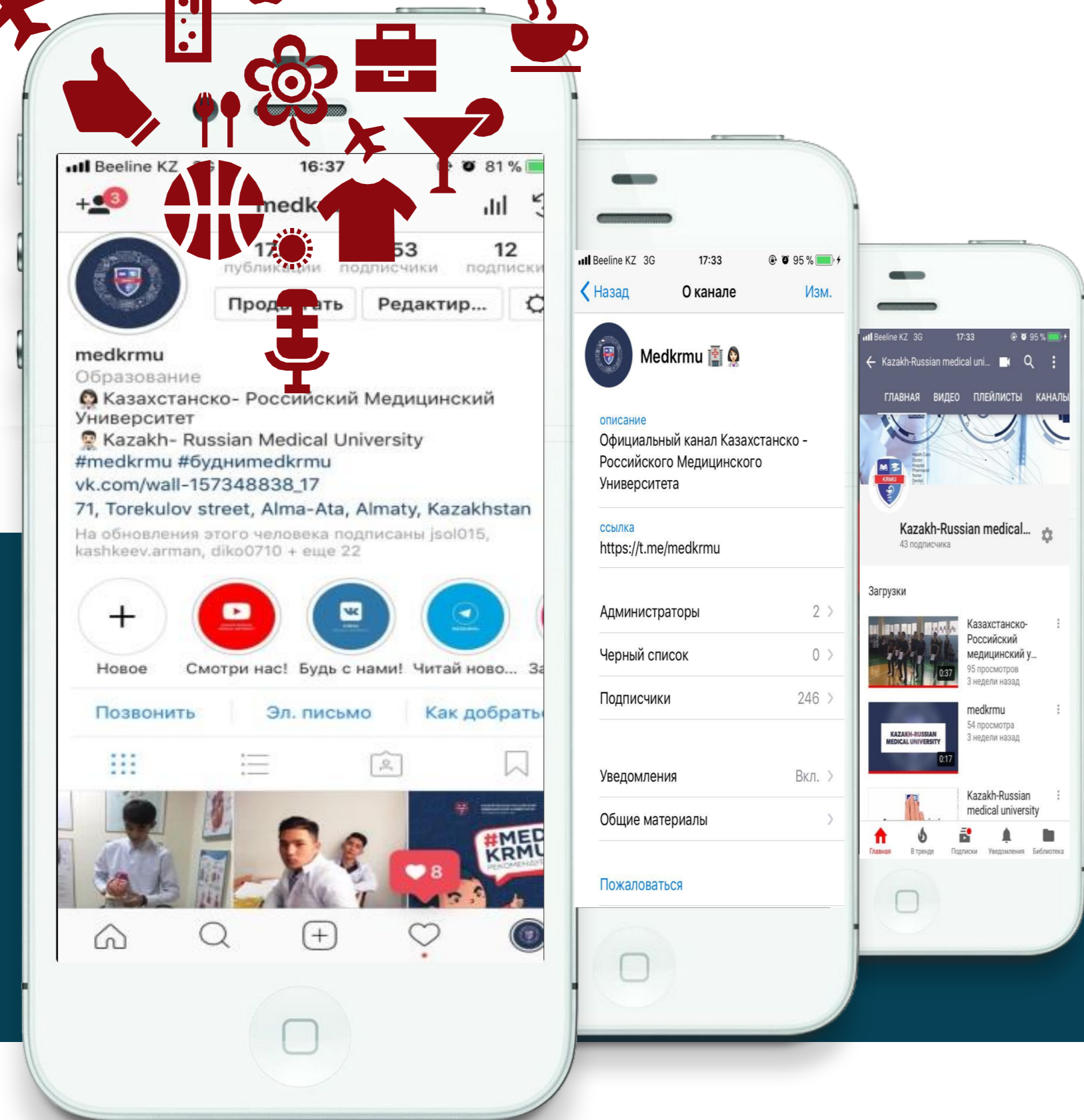

vk.com/medkrmu

@medkrmu

u

Электронная почта: kairatbek60@gmail.com